

Mocht u het nog niet doorhebben, gipsymuziek is hotter than hell. Bands als Oi Va Voi en Balkan Beat Box worden zodanig gehypet dat ze niet meer weten op welk festival ze eerst moeten spelen. Dichter bij huis krijgt Antwerp Gipsy Ska Orkestra ook eindelijk waar het recht op heeft: een prima eerste plaat, behoorlijk wat *media exposure* en vooral een goed gevulde concertagenda. Meer dan ooit tijd voor een babbel met frontman Gregor Engelen, sinds jaar en dag het kloppende hart van de punkscene van 't stad.

Jullie zijn toch al een aantal jaren vrij actief. Heeft deze cd niet wat lang op zich laten wachten?

Gregor Engelen: "Dat komt omdat er vooral in het begin vrij veel bezettingswisselingen waren, mensen zonder papieren... We konden bovendien geen geld sparen, laat staan een cd opnemen. Pas toen we een platendeal kregen, begon het vooruit te gaan. Maar het heeft ook te maken met muzikale redenen. Het heeft een tijdje geduurd om onze muziek te *finetunen*. Gipsymuziek en ska zijn nog nooit echt gecombineerd, er zijn wel groepen die in een paar nummers er wat mee spelen, maar we zijn zowat de enigen die een heel repertoire opbouwen rond ska-beats met gipsy-melodieën. De combinatie van al die factoren, maakt dat we wat hebben moeten zoeken. Ondertussen zijn we met 10 bandleden, maar het heeft wel lang geduurd om te staan waar we nu staan."

De band heeft inderdaad erg uiteenlopende roots. Ben je bewust op zoek gegaan naar de juiste personen?

Gregor: "Bewust op zoek, mja... Ik speelde vroeger al met Mukti, de gitarist, samen in een skapunkband en we wilden eigenlijk allebei terug iets doen met ska. Het was vooral een kwestie van samen er tijd voor te maken, Mukti speelt al 9 jaar bij Belgian Associativity, en ik zat ook nog in de Ambrasband. Ik was dus al langer bezig met zigeunermuziek en ik wilde die twee dingen graag combineren. De anderen zijn er geleidelijk aan bijgekomen. Filip (*bas*) was vooral met klezmer bezig, dus die kan het wel aan om complexe ritmes en melodieën te spelen, Mukti is opgeleid aan de jazzstudio... Er zijn een paar mensen die ik expliciet heb gevraagd om mee te spelen, maar anderen zijn ook gewoon komen aanwaaien, die waren toevallig op het juiste moment op de juiste plaats."

Met dank aan Emir Kusturica

Zigeunermuziek = gevangenis

Is het niet ongelooflijk frustrerend als je met zo'n komen en gaan van muzikanten wordt geconfronteerd? Je wilt toch ergens naartoe, je wilt toch je ei kwijt?

Gregor: "Vooral in het begin was het om zot te worden. We speelden aanvankelijk met een stel zigeuners en die hadden echt een andere kijk op de zaken. Om te beginnen zagen zij het idee om ska en zigeunermuziek te combineren absoluut niet zitten, ze dachten dat dat nooit zou *marcheren*. Toen bleek dat het wel werkte, rezen er weer problemen rond... hoe zal ik het zeggen... het leiderschap. Zij zijn gewend om met een leider te werken, zij hebben echt een chef nodig, terwijl wij uit het punkmilieu komen. Het idee van een leider staat daar helemaal haaks op, omdat we gewoon zijn om alles democratisch te beslissen. Ook hun manier van muziek maken, verschilt nogal van wat wij in gedachten hebben. Iedere week repeteren was er bij die gasten niet bij, dus het heeft wel behoorlijk wat moeite gekost om daar wat discipline in te krijgen. Ondertussen speelt iedereen ook nog eens in andere bands... Soms was het echt een hel om repetities geregeld te krijgen, maar ik ben wel erg tevreden over het eindresultaat. We spelen nu in Nederland op plaatsen en voor een publiek dat je in België alleen maar kent van de grote festivals." De laatste jaren merk je in België toch een groeiende cultuur en een stijgende interesse voor groepen die cross-over muziek brengen.

Gregor: "Antwerpen is daar een beetje een pionier in geweest, door fanfaregroepen uit te nodigen en fanfarefestivals te organiseren. Nederland is ook op de kar gesprongen, maar daar hebben ze onmiddellijk doorgebeten en zijn er verder in gegaan. We hebben in de Melkweg het voorprogramma verzorgd van Balkan Beat Box. Man! Daar was duizend man én die gingen vanaf het eerste nummer volledig uit hun dak. Fantastisch. Maar zigeunermuziek is op dit moment echt een hype en wij zitten op die golf..."

Ergens altijd wat raar, niet? Opeens staat het genre volop in de belangstelling, terwijl het toch allesbehalve nieuwe muziek is.

Gregor: "Klopt, maar de situatie is nu anders dan vroeger. Zigeunermuziek is in de Balkanlanden heel lang verboden

geweest. Onder Ceaucescu riskeerden muzikanten een gevangenis als ze zigeunermuziek speelden. Veel artiesten hadden daardoor geen werk. Bovendien waren de opnames van toen van zo'n slechte kwaliteit, terwijl die bands nu plat worden geproduceerd en spelen van Brazilië tot Tokio."

Terug naar jullie. Live brengen jullie echt een cross-over set, maar op de plaat voert de gipsy-sound onmiskenbaar de bovenhand. Een bewuste keuze?

Gregor: "Toch wel. Weet je, er zijn letterlijk duizenden skagroepen, het genre is gewoon zo hard uitgemolken, er valt niets interessants meer te doen... Zigeunermelodieën zijn zo rijk, er zit zo veel variatie in. Zigeuners zijn overal, en hun muziek ook, net als joodse en Arabische muziek. Die muziek biedt ontelbare mogelijkheden, terwijl ska veel meer beperkingen heeft. Ik ben ook wel gefascineerd door andere talen en ik vind het ook plezant om in andere talen te zingen. Ik spreek geen Roma, maar ik versta wel wat ik sta te zingen, al moet ik dat dan wel eerst aan de muzikanten vragen. Als er gipsy's komen kijken, vinden die het altijd wel iets hebben dat een *gatcho*, een blanke, in hun taal staat te zingen. Je moet ook wel respect hebben voor de muziek, je mag het niet in het belachelijke trekken. We worden dan wel omschreven als een partygroep, maar het mag natuurlijk geen pastiche worden."

Wat me opviel aan de plaat, is dat ze me uitermate geschikt lijkt voor welke gemoedstoestand dan ook. De muziek kan je vrolijk maken, of net helpen je melancholie te versterken, of alles net omdraaien. Kan je je daarin vinden?

Gregor: "Dat is alleszins een interessante gedachtegang. Ik schrik er altijd van hoe de mensen uit hun dak gaan tijdens onze optredens. Soms verlang ik echt naar een rustig nummer. *'Djelem Djelem'* is het Roma-volkslied. Als we dat live spelen, is dat altijd een hevig skanummer, maar op de cd hebben we daar een bossanova-ritme onder gezet. Zo kan je dan, al sta je voor een juichende menigte te spelen, toch een subtiele toets in je set leggen. Voor de volgende cd zou ik graag met elektronica werken, een beetje naar analogie van wat Balkan Beat Box doet. Die muziek heeft massa's mogelijkheden en ik zit vol ideeën om daar van alles mee te gaan doen."

Jullie spelen ook regelmatig met traditionals die jullie bewerken...

Gregor: "Vroeger veel meer dan nu. *'Boegamara'*, dat ook op de soundtrack van Kusturica's *'Black Cat, White Cat'* staat, spelen we al lang, maar dat nummer hebben we bewust niet op de plaat gezet. We hebben niet de pretentie om te zeggen dat we die versie gaan overtreffen, want dat is quasi onmogelijk. Maar het zijn ten eerste heel herkenbare nummers en ze zijn vooral erg leuk om te spelen."

Nu je het zegt, ik denk dat Kusturica door zijn films en zijn soundtracks persoonlijk mee verantwoordelijk is voor de hype die zigeunermuziek momenteel doormaakt.

Gregor: "Absoluut, daar is het ook voor ons begonnen met de Antifare La Familia. Nadat we ergens in 1997 of zo *Underground* (schitterende film van Kusturica over het leven van enkele accidentale heroes in het Joegoslavië van Tito en de burgeroorlogen van begin de jaren '90 waarin een minifantare een prominente rol speelt, mc) hadden bekeken, zijn wij met die muziek begonnen."

Waarmee de cirkel rond is.

Live

28 juli: Kerstraat Plage, Antwerpen

29 juli: Overijse

8 aug: Fonnefeesten, Lokeren

10 aug: Openluchttheater Rivierenhof,

Antwerpen

12 aug: Sint Paulusfeesten, Oostende

Antwerp Gipsy Ska Orkestra 'Tutilegal'

Evil Penguin Records

Genoten! Dat is in één woord wat wij gedaan hebben van het uit alle uithoeken van de wereld samengelopen zootje ongeregeld dat zich laat aanspreken als Antwerp Gipsy Ska Orkestra. In de eigen stad al enkele jaren een graag gezien gezelschap dat onder aanvoering van Gregor 'Terror' Engelen een heerlijke melange speelt van *all things* gipsy, latin American en ska doorpekt met mediterrane sferen. Met het debuut *'Tutilegal'* komt het Orkestra in drie kwartier aantonen dat de multiculturele samenleving een *fait accompli* is, tot spijt van wie het benijdt (en gezien de recente ruk naar rechts zijn er dat nogal wat!). Heerlijk swingende skabeats gaan hand in hand met uptempo gipsy-trompetjes, sporadische Argentijnse accordeons, jazzy baspartijtjes en Noord-Afrikaanse blazers en percussie, terwijl ook de nodige tristesse en melancholie niet ontbreken... Kortom, Antwerp Gipsy Ska Orkestra verzorgt de ideale soundtrack bij welke *mood* dan ook. (mc)

GIPSY SKA ORCHESTRA